

Asia: VN/8546/2019

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020 - 2023

1. Valtionavustuksen myöntämisen edellytykset ja avustuksen hakeminen

1a) Ovatko luonnoksen mukaiset avustuksen myöntämisen edellytykset selkeät ja perustellut (asetusluonnoksen 1-3 §)?

-

1b) Onko luonnoksessa esitetty avustuksen myöntämisen edellytyksiä ja hakemista koskeva sääntely muutoin toimivaa?

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON HENKILÖSTÖN JAKSAMINEN ON TURVATTAVA

Valtionavustuksin toteutettavat uudet kehittämishankkeet ajoittuvat aikaan, jolloin sosiaali- ja terveydenhuolto-alan henkilöstö on vielä palautumassa edellisen hallituksen sote-uudistustoimenpiteistä ja niiden aiheuttamasta kuormituksesta. Samaan aikaan julkisella sektorilla on käynnissä mittavat säästötoimet, jotka koskevat erityisesti sote-alaa.

Toimintaterapeuttiliitto on huolestunut sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön jaksamisesta sekä riittävydestä valtionavustuksin rahoitettavissa hankkeissa. Kehittämishankkeet tulee resursoida siten, että kehittämistyötä ei tarvitse tehdä perustyön lisäksi tai sen kustannuksella.

Toimintaterapeuttiliitto esittää, että kehittämishankkeiden myöntämisen edellytykseksi asetetaan hankkeiden henkilöstöresursointi siten, ettei hanketyö lisää henkilöstön kokonaistyömäärää ja ettei perustyön toteutuminen kärsi.

KEHITTÄMISHANKKEIDEN TULEE OLLA MONIAMMATILLISIA

Esityksen mukaan asetus mahdollistaisi avustusten myöntämisen monenlaisille hankkeille, mutta esitys jättää avoimeksi sen, mitä tämä käytännön tasolla tarkoittaa ja miten sen toteutuminen varmistetaan. Asetuksessa on varmistettava, että hankkeissa tunnistetaan laaja-alaisesti kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon alat ja että rahoitusta on tosiasiallisesti mahdollista saada kaikkien laillistettujen terveydenhuollon ammattihenkilöiden toteuttamille hankkeille.

Ammattiryhmien koot vaihtelevat. Kun esimerkiksi hoitotyön edustajia on huomattavan paljon ja lääkäreiden ammatti on terveydenhuollolle kriittisen tärkeä voi käydä niin, että osa terveydenhuollon laillistetuista ammattihenkilöistä ja tieteenaloista jää kokonaan hankkeiden ulkopuolelle. Tällöin laaja-alainen uuden kehittämisen ei toteudu tai uuden kehittämisen painopiste on vain osassa terveydenhuollon toimintoja.

Toimintaterapeuttiliitto esittää, että rahoituksen myöntämisen kriteerit on asetettava niin, että ne ohjaavat ja kannustavat kuntia ja maakuntia sisällyttämään hankehakemuksiin laajasti kaikkiin sosiaali- ja terveydenhuollon aloihin, myös kuntoutusalaan kuten esimerkiksi toimintaterapiapalveluihin, liittyviä kehittämiskohteita. Tärkeää on myös, että ministeriö rahoitusta myöntäessään valikoi rahoituksen saajaksi kansallisesti monipuolisen ja erilaisia hankkeita sisältävän valikoiman.

TOIMINTATERAPIAPALVELUT ON OTETTAVA MUKAAN HOITON PÄÄSYÄ PARANTAVIIN KEHITTÄMISHANKKEISIIN

Osa esityksen mukaisista kehittämishankkeista kytketään perusterveydenhuollon hoitotakuu-uudistukseen. Hoitotakuun tiukentamisen vuoksi osa kehittämishankkeista voisi esityksen mukaan kohdistua kiireetöntä hoitoon pääsyä parantaviin toimiin.

Hoitotakuulainsäädäntöä ollaan uudistamassa siten, että ne palvelut, joihin nykyisin pääsee ilman lääkärin lähetystä, tulee toteuttaa 7 vrk:n kuluessa hoidon tarpeen arvioimisesta. Hoitotakuulainsäädännön valmistelussa ei ole tunnistettu sitä, että myös toimintaterapiapalveluita saa jo nyt ilman lääkärin lähetystä. Näin on esimerkiksi kotikuntoutuksessa sekä tietyissä kunnissa lasten toimintaterapiassa ja omaishoitajien neuvonnassa.

Tämän vuoksi Toimintaterapeuttiliitto esittää, että hoitoon pääsyä parantavien hankkeiden myöntämisedellytyksissä tulee varmistaa, että hankerahoitusta voivat saada kaikki ne ammattialat, joiden palveluita on jo nyt mahdollista saada ilman lääkärin lähetystä. Myös toimintaterapiapalvelut on siten otettava mukaan niihin kehittämishankkeisiin, joilla tähdätään hoitoon pääsyä parantamiseen.

2. Valtionavustuksen enimmäismäärää koskeva sääntely

2a) Onko asetusluonnoksen 4 §:n mukainen avustuksen enimmäismääriä koskeva sääntely selkeää ja perusteltua?

-

2b) Onko 4§:n 2 momentin mukaiset maakuntien hankekokonaisuuksien enimmäismäärät määritelty onnistuneesti? Onko sääntely muutoin toimivaa?

-

3. Muut kommentit

3a) Onko asetusluonnoksen sääntelyssä muutoin kommentoitavaa?

-

3b) Mitä muita mahdollisia seikkoja asetuksen jatkovalmistelussa tulisi ottaa huomioon?

HANKKEIDEN TULOSTEN ARVIOINTIA JA SEURANTAA TULEE PAINOTTAA

Asetuksessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että niiden tulosten arviointi ja seuranta toteutetaan asiantuntevasti. Terveystaloudellisuuden tulee perustua tieteelliseen tutkimukseen ja hyviin käytäntöihin ja näitä tulee asetuksessa myös hyvin onnistuneiden hankkeiden tiedon leviämisen takia edellyttää. Myös terveystaloudelliseen näkökantaan tulee tulosten arvioinnissa kiinnittää erityistä huomioita tulevaisuuden terveydenhuoltokulujen hallitsemiseksi.

Holmberg Kristina
Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry

Drushinin Mirella
Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry